

Brüsszel, 2022.2.1.
COM(2022) 37 final

2022/0026 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

az Ukrajnának nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatásról

{SWD(2022) 25 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Ukrajna 2014 óta az Európai Unióhoz fűződő erős partnerség kialakítására törekszik, amely a pusztán kétoldalú együttműködést meghaladva a politikai társulás és a gazdasági integráció fokozatos megvalósítása felé mutat. Az Ukrajna és az EU közötti közeledés fő eszköze a 2017. szeptember 1-jétől hatályos EU–Ukrajna társulási megállapodás, amely egy mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térséget is magában foglal. A politikai kapcsolatok elmélyítésének, a gazdasági kapcsolatok megerősítésének és a közös értékek tiszteletben tartásának előmozdítása mellett a megállapodás szilárd keretet biztosít egy ambiciózus reformprogram megvalósításához, amely a korrupció elleni küzdelemre, a független igazságszolgáltatási rendszerre, a jogállamiságra és az üzleti környezet javítására összpontosít. Az EU folyamatos támogatást nyújt e reformok megvalósításához, amelyek középtávon kulcsfontosságúak a beruházások vonzása, a termelékenység növelése és az életszínvonal emelése szempontjából. Az egyéb támogatási eszközök mellett az EU öt egymást követő makroszintű pénzügyi támogatási műveleten keresztül támogatta Ukrainát, és az így nyújtott hitel összértéke a 2014 és 2021 közötti időszakban 5 milliárd EUR-t tett ki.

Ugyanakkor Ukrajna a hosszú távú stratégiai politikai orientáció és a reformok végrehajtása iránti elkötelezettség ellenére továbbra is jelentős kihívásokkal néz szembe. A Covid19-világjárvány kitörése óta több mint 3,8 millió fertőzést regisztráltak, és a halálos áldozatok száma megközelíti a 100 000-et. A gazdasági növekedés helyreállítása 2021-ben lassú ütemben, elsősorban a kiskereskedelmi és az építőipari ágazatnak köszönhetően zajlott, és a további kilátásokat jelentős kockázatok övezik. Az infláció felgyorsult, és 2021 végére elérte a 10 %-ot. Az Oroszországgal közös határon tapasztalható, egyre kielezettebb geopolitikai feszültségek jelentős dominóhatást gyakoroltak a bizalomra, különösen a külföldi befektetők esetében. A nemzeti valuta USD-hez viszonyított értéke 2021. november közepe óta 9 %-kal csökkent annak ellenére, hogy ugyanebben az időszakban az Ukrán Nemzeti Bank mintegy 1,6 milliárd USD értékben hajtott végre beavatkozásokat, így a hivatalos tartalékállomány 5,5 %-kal visszaesett.

Ebben az összefüggésben az ukrán kormány eurókötvényeinek hozamai 2022. január közepén fenntarthatatlan szintre emelkedtek. Ukrajna mögöttes fizetésimérleg-hiányának magánfinanszírozása ezért már nem valósítható meg fenntartható feltételek mellett. A Nemzetközi Valutaalap által 2021. november 8-án lezárt, majd 2021. november 22-én jóváhagyott első programfelülvizsgálatában szereplő legfrissebb előrejelzések alapján a tőkepiacokhoz való hozzáférés hiánya arra enged következtetni, hogy az ország finanszírozási hiánya 2022-ben legalább 2,5 milliárd USD-nek megfelelő mértékben fog növekedni. Emellett a fokozódó geopolitikai feszültségek káros hatással vannak Ukrajna eleve ingatag gazdasági és pénzügyi stabilitására. A szünni nem akaró biztonsági fenyegetések máris számottevő tőkekiáramlást eredményeztek. Ukrajna a beruházások terén már eddig sem tudott lépést tartani a régió más szereplőivel, és a jövőbeli beruházásokra gyakorolt negatív hatás tovább csökkenti az ország gazdasági és politikai sokkhatásokkal szembeni rezilienciáját. Emellett az Ukrainát jelenleg fenyegető számos veszély komoly nyomást gyakorol az állami intézményekre a polgárok védelme érdekében, és ebből adódóan az ország általános stabilitását és a társadalom egészségét érintő jelentős további kockázatok jelennek meg.

Tekintettel arra, hogy a megnövekedett geopolitikai bizonytalanság és annak az ukrán gazdasági helyzetre gyakorolt hatása ellehetetlenítette a nemzetközi tőkepiacokhoz való hozzáférést, a Bizottság egy 1,2 milliárd EUR összegű hitel formájában megvalósítandó, új

makroszintű pénzügyi támogatás nyújtására irányuló javaslatot nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, Ukrajna stabilitásának előmozdítása érdekében.

Az akut válság közepette történő gyors támogatásnyújtás és az ország rezilienciájának megerősítése céljából javasolt sürgősségi makroszintű pénzügyi támogatás a tervek szerint 12 hónapos időtartamra szól, és két folyósítást foglal magában. Az első részlet – a politikai előfeltétel teljesülése és az IMF-program kielégítő végrehajtása esetén – e javaslat jóváhagyását követően gyorsan folyósításra kerülne, amint hatályba lép a konkrét strukturális politikai intézkedésekről szóló, az EU nevében eljáró Európai Bizottság és Ukrajna által elfogadandó egyetértési megállapodás. A második részlet folyósítására az IMF-program, valamint az egyetértési megállapodásban foglalt szakpolitikai intézkedések folyamatos kielégítő végrehajtása esetén kerülne sor. A sürgősségi makroszintű pénzügyi támogatási műveletet alátámasztó egyetértési megállapodás valószínűleg korlátozott számú megvalósítható, rövid távú szakpolitikai intézkedésre fog összpontosulni a legsürgetőbb kiemelt területeken, amilyen például a gazdasági reziliencia és stabilitás megerősítése, a jó kormányzás és a jogállamiság, valamint az energiaügy. Egy következő, hosszabb távú makroszintű pénzügyi támogatás túlmutathat a közvetlen válságon, és a reformprioritások szélesebb körére összpontosíthat. A javasolt művelet végrehajtása várhatóan párhuzamosan fog történni a Szomszédügyi, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) által finanszírozott költségvetési műveletek keretében nyújtott támogatással. A bejelentett 120 millió EUR összegű kiegészítő allokáció, amely az NDICI-ből biztosított vissza nem térítendő támogatásként valósulna meg, fontos szerepet fog játszani Ukrajna államépítési és rezilienciaépítési törekvéseinek további előmozdításában. Ezen túlmenően az EU szorosan együtt fog működni Ukrajnával annak érdekében, hogy a helyzet stabilizálódása után napirendre kerüljön a következő, rendszeres makroszintű pénzügyi támogatási műveletre vonatkozó kérelem.

Az e javaslatot kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumban részletesebben kifejtetteknek megfelelően a Bizottság – figyelembe véve az Európai Külügyi Szolgálat által a politikai helyzetre vonatkozóan készített értékelést is – úgy véli, hogy a javasolt makroszintű pénzügyi támogatási művelet politikai és gazdasági előfeltételei teljesülnek.

- **Háttér-információk**

A jelenlegi geopolitikai feszültségekből és az Oroszországgal közös határt érintő biztonsági aggályokból eredő kockázatok november közepe óta folyamatosan növekednek. Ennek hatására lényegesen visszaesett a befektetői bizalom, ami a folyamatos tőkekiáramlásban és a hivatalos devizatartalékok kimerülésében is tetten érhető. Az Ukrán Nemzeti Bank által a hazai pénznem támogatása érdekében végrehajtott sorozatos beavatkozások ellenére gyengült a hrvnya, a kormány pedig de facto elveszítette a tőkepiacokhoz való hozzáférést, ami jelentősen növeli az Ukrajna makrogazdasági kilátásait övező kockázatokat. A vártnál kevésbé súlyos, mindössze 4 %-os 2020. évi recessziót követően a bruttó hazai termék 2021 első negyedében az előző év azonos időszakához képest 2,2 %-kal zsugorodott. A második negyedévben tapasztalt, az előző év azonos időszakához képest 5,7 %-os fellendülés – tekintettel a korábbi visszaesés mértékére – csalódást keltő, és a növekedés a harmadik negyedévben 2,7 %-ra lassult. A növekedési problémák mögött a világjárvánnyal összefüggő nehéz helyzet (a Covid19-esetek növekvő száma és a 2022. január végére elért viszonylag alacsony, 33 %-os átoltottsági arány), a fokozódó feszültségek által a bizalomra gyakorolt hatás, valamint a korlátozó strukturális tényezők – többek között a tartósan alacsony beruházási ráta – együttese húzódik meg. A beruházások előtt álló jelentős strukturális akadályok közül a jövőbeli szakpolitikai erőfeszítések során változatlanul prioritásként kell kezelni a még mindig széles körben elterjedt korrupció kezelését, valamint az állami tulajdonú vállalatok sűrű hálózatának irányítására vonatkozó reform befejezését.

Figyelembe véve a növekvő pénzkínálatot és a gyorsuló inflációt, az Ukrán Nemzeti Bank 2021 júniusa és 2022 januárja között 400 bázisponttal, 10 %-ra emelte az irányadó kamatlábat. A 2020 első felében bekövetkezett számottevő deflációt követően 2020 novemberében ismét gyorsulni kezdett az infláció. A fogyasztási cikkek árának átlagos emelkedése 2021 szeptemberében elérte a 11 %-ot, majd decemberben 10 %-ra mérséklődött. A termelő eszközök árinflációja 2021 decemberében figyelemreméltó mértékű, 62,2 %-os volt, és azóta továbbra is gyorsul. Bár az Ukrán Nemzeti Bank megítélése szerint az infláció már tetőzött, 2022 folyamán további monetáris megszorítások várhatók, különösen az infláció visszaszorítása és a 4–6 %-os inflációs cél teljesítése érdekében. Jelenleg világszinten a finanszírozási feltételek fokozatos szigorítása figyelhető meg, és ebben a helyzetben a feltörekvő piacnak számító Ukrajna a globális kockázatok újraértékeléséből eredő fokozott instabilitásnak is ki van téve.

A növekedés újraindulása és a magasabb adóbevételek miatt a 2021. évi államháztartási hiány a bruttó hazai termék 3,1 %-ára becsülhető, ami 200 bázisponttal alacsonyabb az eredetileg tervezett hiánynál. Az állami bevételek 2021-ben 24 %-kal nőttek, ami 2,8 százalékponttal magasabb a tervezettnél, míg a kiadások 11 %-kal emelkedtek, ami 1,5 százalékponttal alacsonyabb a célnél. Ezen eredmények fényében az államháztartás tavaly jól teljesített. A 2022. évi költségvetési hiányt jelenleg a bruttó hazai termék 3,5 %-ára tervezik, de a hiány tényleges alakulása nagyon bizonytalan, akár lényegesen magasabb is lehet, és mindenképp a nemzetközi geopolitikai fejleményektől függ.

A gazdasági növekedés újraindulását követően a 2020. évi jelentős folyófizetésimérleg-többlet, amely a kereslet szűkülését tükrözi, 2021-ben hiányba fordult. Az 5,3 milliárd USD-nek megfelelő 2020. évi többletet követően a folyó fizetési mérleg hiánya 2021 januárja és augusztusa között 830 millió USD, azaz a bruttó hazai termék 0,5 %-a volt. Ugyanebben az időszakban az áruexport és -import az előző év azonos időszakához képest 36 %-kal, illetve 30 %-kal bővült, ami 3 milliárd USD-nek megfelelő áruforgalmi hiányt eredményezett. A szolgáltatások egyenlege, amely területen az export 12 %-kal, az import pedig 21 %-kal nőtt, 2,3 milliárd USD többletet mutatott. Az elsődleges jövedelem jelentős, 3 milliárd USD összegű hiányba fordult, szemben a 2020 januárja és augusztusa között elért 3,2 milliárd USD többlettel, annak ellenére, hogy a hazautalások 18 %-kal megugrottak, és így 8,9 milliárd USD-t tettek ki. 2021 első felében a közvetlen külföldi befektetések állománya is jelentősen bővült, különösen a jövedelmek újrabefektetéséből adódóan.

A hivatalos devizatartalékok állománya a világjárvány során 2020-ban stabilnak bizonyult, ráadásul 2021 augusztusában 31,6 milliárd USD-nek megfelelő rekordszintet ért el, beleszámítva az IMF által odaítélt további, 2,73 milliárd USD értékű különleges lehívási jogokat. A 2021. szeptemberi kismértékű csökkenés ellenére a tartalékok tovább növekedtek, és tavaly decemberben közel 31 milliárd USD-t tettek ki, ami még mindig 6 %-kal meghaladja az egy évvel korábbi szintet. A befektetői bizalom közelmúltbeli változása és a központi bank által erre reagálva 2022 elején végrehajtott, 700 millió USD-t meghaladó értékű devizapiaci intervenciók nyomán azonban a hivatalos tartalékok csökkenésére van kilátás.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Az Európai Parlament és a Tanács 2020. május 25-én elfogadta az 1,2 milliárd EUR összegű hitel formájában Ukrajnának nyújtandó, előző makroszintű pénzügyi támogatásról szóló (EU) 701/2020 határozatot (a bővítési országoknak és a szomszédságpolitikai partnerországoknak a Covid19-világjárvány összefüggésében nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatási csomag részeként). A támogatás 2020 és 2021 között teljes egészében folyósításra került.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A javasolt makroszintű pénzügyi támogatás összhangban áll az európai szomszédságpolitika célkitűzéseivel. Ezenkívül hozzájárul az Ukrajna gazdasági stabilitására és fejlődésére, valamint tágabb értelemben a kelet-európai szomszédság rezilienciájára vonatkozó uniós célkitűzések megvalósításához. A stabil makrogazdasági keret létrehozására és az ambiciózus strukturális reformok végrehajtására irányuló hatósági erőfeszítések támogatása révén a javasolt művelet növeli az EU Ukrajnával kapcsolatos általános szerepvállalásának hozzáadott értékét, és javítja az országnak nyújtott uniós pénzügyi támogatás egyéb formáinak – köztük a 2021–2027-es jelenlegi többéves pénzügyi keret szerinti külső pénzügyi eszközökön keresztül rendelkezésre álló költségvetési támogatási műveleteknek és vissza nem térítendő támogatásoknak – a hatékonyságát. A javasolt sürgősségi makroszintű pénzügyi támogatás egy uniós csomag része, amely a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz – Globális Európa (NDICI – Globális Európa) keretéből származó további 120 millió EUR mozgósításának köszönhetően vissza nem térítendő támogatást is tartalmaz, és az Ukrajnának nyújtott átfogó nemzetközi támogatás szerves részét képezi. A makroszintű pénzügyi támogatás továbbra is kiegészíti az egyéb multilaterális és bilaterális donorok által nyújtott támogatást.

Ezeket az erőfeszítéseket az Ukrajna és az EU közötti jelentős gazdasági kötelek fényében kell szemlélni. 2017. szeptember 1-jén hatályba lépett az EU–Ukrajna társulási megállapodás. A mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségre vonatkozó rendelkezések ideiglenes alkalmazása 2016. január 1-jén kezdődött, amikor is az EU és Ukrajna megkezdte az áruk és szolgáltatások piacának kölcsönös megnyitását. Az EU Ukrajna első számú kereskedelmi partnere; az EU-val folytatott kereskedelem értéke 2020-ban Ukrajna teljes külkereskedelmi forgalmának 38,1 %-át tette ki. Az ukrán áru- és szolgáltatásexport egyharmada stabilan uniós országokba irányul. Az uniós országokból származó behozatal tovább nőtt, és 2020-ban elérte az összes behozatal 43,3 %-át.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A javaslat jogalapja az EUMSZ 212. cikke.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A szubszidiaritás elve teljesül, mert az Ukrajna rövid távú makrogazdasági stabilitásának helyreállítására irányuló célkitűzést a tagállamok egyedül nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az az Európai Unió által jobban megvalósítható. Ennek fő okát a nemzeti költségvetési korlátok jelentik, valamint az, hogy a támogatás mértékének és hatékonyságának maximalizálása érdekében szükség van a támogatók közötti erőteljes koordinációra.

- **Arányosság**

A javaslat megfelel az arányosság elvének: a makroszintű pénzügyi stabilitás megerősítésére vonatkozó célkitűzés eléréséhez szükséges minimumra szorítkozik, és nem lépi túl a célhoz szükséges mértéket.

A javasolt új makroszintű pénzügyi támogatás összege – az IMF által a hatályos készenléti hitelmegállapodással összefüggésben készített becslések alapján végzett bizottsági számítások szerint – a 2022. évi becsült fennmaradó finanszírozási hiány közel felének felel meg (megjegyzendő, hogy a Bizottság a válság közelmúltbeli súlyosbodását megelőzően

számította ki a hiányt). Ez az arány összhangban áll a makroszintű pénzügyi támogatási műveletekre vonatkozó tehermegosztás bevett gyakorlatával (egy társulási megállapodással rendelkező ország esetében az ECOFIN Tanács 2002. október 8-i következtetései szerint a felső határ 60 % lenne), figyelembe véve, hogy más bilaterális és multilaterális donorok is vállaltak támogatásnyújtást Ukrajna számára.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A projektfinanszírozás vagy a technikai segítségnyújtás nem lenne megfelelő vagy elégséges a makrogazdasági célkitűzések eléréséhez. A makroszintű pénzügyi támogatás egyéb uniós eszközökhöz viszonyított legfontosabb hozzáadott értéke a külső finanszírozásra utaltság enyhítése és a stabil makrogazdasági keret megteremtéséhez való hozzájárulás. Ez többek között a fizetési mérleg és a költségvetési helyzet fenntarthatóságának, valamint a strukturális reformok megfelelő keretének előmozdítása révén valósul meg. A megfelelő átfogó szakpolitikai keret létrehozásához való hozzájárulás révén a makroszintű pénzügyi támogatás növelheti a más, szűkebb fókuszú uniós pénzügyi eszközökből Ukrajnában finanszírozott fellépések hatékonyságát.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A makroszintű pénzügyi támogatás az Ukrajna gazdasági stabilizálására irányuló nemzetközi támogatás szerves részét képezi. A makroszintű pénzügyi támogatásra irányuló jelen javaslat előkészítése során a Bizottság szolgálatai egyeztettek az IMF-fel és a Világbankkal, amely intézmények már jelentős pénzügyi támogatási programokat dolgoztak ki. A Bizottság az ukrán hatóságokkal is rendszeresen egyeztetett.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A költségvetési rendelet előírásai szerint és a Covid19 makroszintű pénzügyi támogatási csomaggal összefüggésben a Bizottság szolgálatai elvégezték Ukrajna pénzügyi folyamatainak és igazgatási eljárásainak működési értékelését, hogy megbizonyosodjanak arról, hogy a programhoz kapcsolódó segítségnyújtás – ezen belül a makroszintű pénzügyi támogatás – irányítására szolgáló eljárások megfelelő garanciákat biztosítanak. Ez a működési értékelés a 2018. évi működési értékelés nagyjából naprakésznek tekinthető megállapításaira, valamint a közkiadásokról és a pénzügyi elszámoltathatóságról szóló 2019. évi teljesítményértékelő jelentés keretében végzett alapos elemzésre támaszkodik. Az értékelés következtetése szerint az ukrajnai pénzügyi folyamatok és eljárások szilárd elveken alapulnak, illetve azok alapján működnek, és ezért a makroszintű pénzügyi támogatás céljából megfelelőnek tekinthetők. E terület alakulását a továbbiakban is szorosan nyomon követik, többek között a kijevei uniós küldöttség által az államháztartási gazdálkodás reformjáról készített rendszeres eredményjelentések révén.

- **Hatásvizsgálat**

Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás rendkívüli sürgősségi eszköz, amelynek célja harmadik országok súlyos fizetésimérleg-nehézségeinek kezelése. Következésképpen ehhez a makroszintű pénzügyi támogatásra vonatkozó javaslathoz nem kell elkészíteni a minőségi jogalkotásra vonatkozó bizottsági iránymutatás (SWD(2015) 111 final) szerinti hatásvizsgálatot, mivel e sürgető helyzet gyors megoldása politikai szempontból elengedhetetlen.

Általánosabban, a Bizottság makroszintű pénzügyi támogatásra irányuló javaslati az EU szomszédságában végrehajtott múltbéli műveletek utólagos értékeléseiből levont tanulságokra támaszkodnak. Az új makroszintű pénzügyi támogatás, valamint az ahhoz kapcsolódó gazdasági kiigazítási és reformprogram hozzá fog járulni Ukrajna rövid távú finanszírozási szükségleteinek kielégítéséhez. A középtávú fizetésimérleg-pozíció megerősítését és a költségvetési fenntarthatóságot célzó, kapcsolódó szakpolitikai intézkedések növelni fogják a rezilienciát, és hozzá fognak járulni egy fenntarthatóbb növekedési modell megvalósításához, kiegészítve ezáltal a jelenlegi IMF-programot. A szakpolitikai feltételeket a 2015 óta végrehajtott öt makroszintű pénzügyi támogatási program – köztük a Covid19-cel kapcsolatos legutóbbi sürgősségi makroszintű pénzügyi támogatás – keretében elért eredményekre kell alapozni. Elvileg a feltételrendszer lehetséges elemei közé tarozhatnak a korrupció elleni küzdelem megerősítésére, az igazságszolgáltatási rendszer függetlenségére, az állami tulajdonú vállalatok irányítására és az energiaágazatra irányuló reformok.

- **Alapjogok**

Az európai szomszédságpolitika körébe tartozó országok jogosultak makroszintű pénzügyi támogatásra. A makroszintű pénzügyi támogatás nyújtásának előfeltétele, hogy a támogatható ország tiszteletben tartsa a hatékony demokratikus mechanizmusokat, többek között a többpárti parlamentáris rendszert és a jogállamiságot, valamint garantálja az emberi jogok tiszteletben tartását.

Egyértelmű pozitív jel az ukrán hatóságok újlag megerősített, reformok iránti elkötelezettsége és határozott politikai szándéka, ami konkrétan megmutatkozik abban, hogy Ukrajna sikeresen teljesítette a legutóbbi, ötödik Covid19 makroszintű pénzügyi támogatási programhoz kapcsolódó strukturális szakpolitikai feltételeket olyan kulcsfontosságú területeken, mint például az igazságszolgáltatás, a jó kormányzás, a jogállamiság és a korrupció elleni küzdelem. A hatóságok elkötelezettek amellet, hogy ezeket a reformokat átlátható módon és az uniós normákkal összhangban hajtsák végre. Így a makroszintű pénzügyi támogatási program politikai előfeltétele teljesítettnek tekintendő.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Az Ukrajnának javasolt 1,2 milliárd EUR összegű makroszintű pénzügyi támogatás folyósítására a tervek szerint két egyenlő részletben, egy 12 hónapos időszakon belül kerül sor. Ezeket a forrásokat az EU a tőkepiacokon felvett hitelből teremti elő, majd továbbhitelezi Ukrajnának. A hitel fedezetét a külső tevékenységi garancia biztosítja. A hitelösszeg 9 %-ának megfelelő tartalékképzés a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) keretében valósul meg, összesen 108 millió EUR összegben (14 02 01 70. költségvetési sor – „NDICI – A közös tartalékalap feltöltése”).

5. EGYÉB ELEMÉK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Az Európai Unió közepes és hosszú lejáratú hitelek formájában összesen 1,2 milliárd EUR összegű makroszintű pénzügyi támogatást bocsát Ukrajna rendelkezésére. Ez a támogatás hozzá fog járulni Ukrajna 2022. évi fennmaradó finanszírozási szükségleteinek fedezéséhez. A tervek szerint a támogatás folyósítása két egyenlő részletben fog történni. Az első részlet folyósítása rögtön e javaslat jóváhagyása és a vonatkozó egyetértési megállapodás hatálybalépése után esedékes. A második részlet folyósításának feltétele a strukturális

szakpolitikai intézkedések sikeres és időben történő végrehajtása, amire az ukrán hatóságok kötelezettséget vállalnak.

A támogatást a Bizottság kezeli. A költségvetési rendelettel összhangban egyedi rendelkezések alkalmazandók a csalás és az egyéb szabálytalanságok megelőzése céljából.

A Bizottság és az ukrán hatóságok egyetértési megállapodást fogadnak el, amely meghatározza a javasolt makroszintű pénzügyi támogatási művelethez kapcsolódó strukturális reformintézkedéseket, ideértve azok időzítését és ütemezését is. Továbbá, mint általában a makroszintű pénzügyi támogatás esetében, a folyósítások többek között az IMF-program folyamatos és sikeres végrehajtásától, valamint az EU–Ukrajna társulási megállapodás, illetve a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség végrehajtása terén elért előrehaladástól függenek. A Bizottság szorosan együtt fog működni a hatóságokkal a szakpolitikai intézkedések és az előfeltételek terén elért előrehaladás nyomon követése érdekében, a fentiekben meghatározottak szerint.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA**az Ukrajnának nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatásról**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 212. cikkére,
tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,
rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az Európai Unió (a továbbiakban: az Unió) és Ukrajna közötti kapcsolatok tovább fejlődnek az európai szomszédságpolitika és a keleti partnerség keretén belül. Az Unió és Ukrajna között 2017. szeptember 1-jén hatályba lépett egy mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térséget is magában foglaló társulási megállapodás.
- (2) 2014 tavaszán Ukrajna ambiciózus reformprogramot indított, amely az ország gazdaságának stabilizálását és a polgárok megélhetésének javítását célozza. A korrupció elleni küzdelem, valamint az alkotmányos, választási és igazságügyi reformok a napirenden lévő legfontosabb kérdések közé tartoznak. E reformok végrehajtását öt egymást követő makroszintű pénzügyi támogatási program támogatta, amelyek keretében Ukrajna összesen 5 milliárd EUR összegű hitelt kapott. A legutóbbi, a Covid19-világjárvánnyal összefüggő sürgősségi makroszintű pénzügyi támogatás¹ 1,2 milliárd EUR összegű hitelt biztosított az országnak, és 2021 szeptemberében zárult le.
- (3) Ukrajna gazdaságát mind a Covid19-világjárvány okozta 2020. évi recesszió, mind az Oroszországgal közös határán kialakult, szűnni nem akaró biztonsági fenyegetések érzékenyen érintették. A bizonytalanság folyamatos növekedése a közelmúltban bizalomvesztéshez vezetett – és következésképpen rontotta a gazdasági kilátásokat –, valamint azt eredményezte, hogy 2022. január közepe óta az ország elveszítette a nemzetközi tőkepiacokhoz való hozzáférést. Az erősen romló finanszírozási feltételek hozzájárulnak a jelentős és egyre növekvő fennmaradó külső finanszírozási hiányhoz, és súlyos terhet rónak a beruházásokra, ezáltal gyengítve a jövőbeli gazdasági és politikai sokkhatásokkal szembeni rezilienciát.
- (4) Az ukrán kormány tanúbizonyságot tett amelletti szilárd elkötelezettségéről, hogy a mostani döntő pillanatban további rövid távú reformokat hajtson végre olyan kulcsfontosságú szakpolitikai területekre összpontosítva, mint a gazdasági reziliencia és stabilitás, a kormányzás és a jogállamiság, valamint az energiaügy.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/701 határozata (2020. május 25.) a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben a bővítési és a szomszédságpolitikai partnerek számára makroszintű pénzügyi támogatás nyújtásáról (HL L 165., 2020.5.27., 31. o.).

- (5) A hatóságok megújították a reformok iránti kötelezettségvállalásukat, és határozott politikai szándékkal 2021 nyara óta felgyorsították a reformok végrehajtását, ami azt is lehetővé tette Ukrajna számára, hogy az Unióval kötött egyetértési megállapodásban foglalt valamennyi reformintézkedést megvalósítva sikeresen befejezze a Covid19 makroszintű pénzügyi támogatási műveletet.
- (6) Annak érdekében, hogy a Covid19-válsággal összefüggésben nagyobb szakpolitikai rugalmasságot lehessen biztosítani, a Nemzetközi Valutaalap (a továbbiakban: IMF) 2020 júniusában 5 milliárd USD-nek megfelelő 18 hónapos készenléti hitelmegállapodást hagyott jóvá Ukrajna javára. Az elfogadott szakpolitikai intézkedések négy prioritásra összpontosítanak: i. a válság gazdasági hatásainak enyhítése, többek között a háztartások és a vállalkozások támogatása révén; ii. a központi bank folyamatos függetlenségének és a rugalmas árfolyamnak a biztosítása; iii. a pénzügyi stabilitás megőrzése a költségek bankszanálásokból történő megtérítésével; valamint iv. előrelépés a kulcsfontosságú kormányzati és korrupcióellenes intézkedések terén a közelmúltbeli eredmények fenntartása és elmélyítése érdekében. A végrehajtás változó sikere miatt az első programfelülvizsgálat – amely a program 2022. június végéig történő meghosszabbítását is jóváhagyta – csak 2021 novemberében zárult le. Ezzel a jelenlegi IMF-program keretében eddig folyósított teljes összeg 2,8 milliárd USD-re emelkedett. 2022 második negyedévének végéig két további felülvizsgálat esedékes.
- (7) A magas költségvetés-finanszírozási kockázatokra való tekintettel, a Covid19-válságból való lassú kilábalás és az infláció gyors ütemű emelkedése közepette Ukrajna 2021. november 16-án új, legfeljebb 2,5 milliárd EUR összegű hosszú távú makroszintű pénzügyi támogatást kért az Uniótól. Ugyanakkor ez a sürgősségi művelet konkrétan az ország külső finanszírozási szükségleteinek – a pénzügyi piacokhoz való hozzáférés de facto elvesztéséből adódó – hirtelen és váratlan megugrását, valamint a mögöttes azonnali kihívásokat hivatott kezelni.
- (8) Mivel Ukrajna az európai szomszédságpolitikához tartozó ország, uniós makroszintű pénzügyi támogatásra jogosultnak tekintendő.
- (9) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatásnak feltétel nélküli és célhoz nem kötött fizetésimérleg-támogatás formájában nyújtott rendkívüli pénzügyi eszköznek kell lennie, amelynek célja a kedvezményezett azonnali külső finanszírozási igényének kielégítése és egy olyan – hathatós és közvetlenül érvényesülő kiigazítási és strukturális reformintézkedéseket tartalmazó – szakpolitikai program végrehajtásának támogatása, amelyet a fizetési mérleg helyzetének rövid időn belüli, illetve a gazdasági reziliencia középtávú javítására dolgoztak ki.
- (10) Tekintettel arra, hogy a piaci hozzáférés elvesztése és a tőkeáramlás következtében Ukrajna – az IMF és más multilaterális intézmények által biztosított forrásokat beszámítva is – jelentős külső finanszírozási hiánnyal szembesül, az Ukrajnának mielőbb nyújtandó uniós sürgősségi makroszintű pénzügyi támogatás a jelenlegi kivételes körülmények között megfelelő rövid távú válaszlépésnek tekinthető az országot övező jelentős kockázatok kezelése céljából. Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás elősegítené a gazdasági stabilizációt, és célja az ország azonnali rezilienciájának megerősítése, továbbá – amennyiben ez a jelen helyzetben megvalósítható – megerősítené Ukrajna strukturálisreform-programját, kiegészítve az IMF pénzügyi megállapodása keretében rendelkezésre bocsátott forrásokat.

- (11) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatásnak Ukrajna fenntartható külső finanszírozási helyzetének helyreállítására kell irányulnia, ezáltal támogatva az ország gazdasági és társadalmi fejlődését.
- (12) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás várhatóan az (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendelettel² létrehozott Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz keretében finanszírozott költségvetési támogatások folyósításával egyidejűleg fog megvalósulni.
- (13) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás összegét Ukrajna fennmaradó külső finanszírozási szükségleteinek számszerű értékelése alapján kell meghatározni, figyelembe véve, hogy az ország mennyiben képes saját forrásokból – különösen a rendelkezésére álló nemzetközi tartalékokból – finanszírozni magát. Az uniós makroszintű pénzügyi támogatásnak ki kell egészítenie az IMF és a Világbank programjait és forrásait. A támogatás összegének meghatározásakor szintén figyelembe kell venni a multilaterális donoroktól várható pénzügyi hozzájárulást, az Unió és a más donorok közötti méltányos tehermegosztás biztosításának szükségességét, az Unió egyéb külső finanszírozási eszközeinek korábbi ukrajnai felhasználását és az átfogó uniós szerepvállalás hozzáadott értékét.
- (14) A Bizottságnak biztosítania kell, hogy az uniós makroszintű pénzügyi támogatás jogi szempontból és tartalmilag összhangban álljon a külső fellépés és az egyéb vonatkozó uniós szakpolitikák különféle területein alkalmazott alapelvekkel, célkitűzésekkel és intézkedésekkel.
- (15) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatásnak elő kell mozdítania az Ukrajnával kapcsolatos uniós külpolitikát. A makroszintű pénzügyi támogatási műveletek során a Bizottságnak és az Európai Külügyi Szolgálatnak mindvégig szorosan együtt kell működniük annak érdekében, hogy koordinálják az Unió külpolitikáját, és biztosítsák annak következetességét.
- (16) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatásnak hozzá kell járulnia az Unióval közösen vallott értékekkel, többek között a demokráciával, a jogállamisággal, a felelősségteljes kormányzással, az emberi jogok tiszteletben tartásával, a fenntartható fejlődéssel és a szegénység visszaszorításával, valamint a nyitott, szabályokon alapuló és tisztességes kereskedelemmel összefüggésben Ukrajna által tett kötelezettségvállalások teljesítéséhez.
- (17) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás nyújtását ahhoz az előfeltételhez kell kötni, hogy Ukrajna tiszteletben tartsa a hatékony demokratikus mechanizmusokat – többek között a többpárti parlamentáris rendszert – és a jogállamiságot, valamint biztosítsa az emberi jogok tiszteletben tartását. Emellett az uniós makroszintű pénzügyi támogatás egyedi célkitűzéseinek fokozniuk kell az államháztartási gazdálkodási rendszerek hatékonyságát, átláthatóságát és elszámoltathatóságát, valamint elő kell segíteniük a fenntartható és inkluzív növekedés, a tisztességes munkahelyteremtés és az államháztartási konszolidáció előmozdítását célzó strukturális reformokat. A Bizottságnak és az Európai Külügyi Szolgálatnak rendszeresen nyomon kell követnie az előfeltételek teljesülését és az említett célkitűzések megvalósulását.

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendelete (2021. június 9.) a Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 209., 2021.6.14., 1. o.).

- (18) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatáshoz kapcsolódó uniós pénzügyi érdekek hatékony védelme céljából Ukrajnának megfelelő intézkedéseket kell hoznia a támogatással kapcsolatos csalás, korrupció és bármely egyéb szabálytalanság megelőzése és az ellenük való küzdelem érdekében. Ezen túlmenően rendelkezni kell a Bizottság által végrehajtandó ellenőrzésekről és a Számvevőszék által végzendő pénzügyi ellenőrzésekről.
- (19) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás rendelkezésre bocsátása az Európai Parlament és a Tanács mint költségvetési hatóság hatáskörének sérelme nélkül történik.
- (20) A makroszintű pénzügyi támogatással összefüggésben képzett tartalékok összegének igazodnia kell a többéves pénzügyi keretben megállapított költségvetési előirányzatokhoz.
- (21) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás a Bizottság irányítása alá tartozik. Annak érdekében, hogy az Európai Parlament és a Tanács nyomon követhesse e határozat végrehajtását, a Bizottságnak rendszeresen tájékoztatnia kell őket a támogatással kapcsolatos fejleményekről, és rendelkezésükre kell bocsátania a vonatkozó dokumentumokat.
- (22) E határozat egységes végrehajtási feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. Ezeket a hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek³ megfelelően kell gyakorolni.
- (23) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatást az egyetértési megállapodásba foglalandó gazdaságpolitikai feltételekhez kell kötni. Az egységes végrehajtási feltételek és a hatékonyság biztosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy e feltételekről a 182/2011/EU rendelettel összhangban a tagállamok képviselőiből álló bizottság felügyelete mellett tárgyaljon az ukrán hatóságokkal. Az említett rendelet értelmében általános szabályként a tanácsadó-bizottsági eljárást kell alkalmazni a rendeletben meghatározottaktól eltérő esetekben. Tekintettel a 90 millió EUR-t meghaladó támogatás potenciálisan jelentős hatásaira, az említett értékhatár feletti műveletekre helyénvaló a vizsgálóbizottsági eljárást alkalmazni. Figyelembe véve az Ukrajnának nyújtandó uniós makroszintű pénzügyi támogatás összegét, az egyetértési megállapodás elfogadása, valamint a támogatás bármely csökkentése, felfüggesztése és megszüntetése céljából a vizsgálóbizottsági eljárást kell alkalmazni.
- (24) Mivel e határozat célját – nevezetesen a rezilienciaépítést és a stabilitás megerősítését támogató sürgősségi segély nyújtását Ukrajna számára – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban annak terjedelme és hatásai miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a határozat nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (25) Tekintettel a Covid19-világjárvány és az azzal összefüggő gazdasági következmények okozta rendkívüli körülmények által előidézett sürgősségre, helyénvalónak tűnt kivételt biztosítani a nemzeti parlamenteknek az Európai Unióban betöltött szerepéről szóló, az EUSZ-hez, az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez és az Európai

³ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

Atomenergia-közösséget létrehozó szerződéshez csatolt 1. jegyzőkönyv 4. cikkében említett nyolchetes időszak alól.

- (26) E határozatnak sürgősen, az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon hatályba kell lépnie,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

- (1) Ukrajna makrogazdasági stabilizációjának és érdemi reformprogramjának támogatása céljából az Unió legfeljebb 1,2 milliárd EUR összegű makroszintű pénzügyi támogatást (a továbbiakban: uniós makroszintű pénzügyi támogatás) nyújt Ukrajnának. A támogatás hitelnyújtás formájában valósul meg. Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás rendelkezésre bocsátásának feltétele az adott évi uniós költségvetésnek az Európai Parlament és a Tanács általi jóváhagyása. A támogatás hozzájárul Ukrajna IMF-programban meghatározott fizetésimérleg-szükségleteinek fedezéséhez.
- (2) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás finanszírozása céljából a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az Unió nevében a tőkepiacokon vagy pénzügyi intézményektől hitelt vegyen fel, majd azt Ukrajnának továbbhitelezze. A hitel maximális átlagos futamideje 15 év.
- (3) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás rendelkezésre bocsátását a Bizottság oly módon irányítja, hogy az összhangban álljon a Nemzetközi Valutaalap (IMF) és Ukrajna közötti megállapodásokkal és egyetértési megállapodásokkal, illetve az európai szomszédságpolitika keretében létrejött, egy mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térséget is magában foglaló EU–Ukrajna társulási megállapodásban a gazdasági reformok tekintetében meghatározott legfontosabb elvekkel és célkitűzésekkel.

A Bizottság rendszeresen tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot az uniós makroszintű pénzügyi támogatással kapcsolatos fejleményekről, ideértve annak folyósításait is, valamint kellő időben ezen intézmények rendelkezésére bocsátja a vonatkozó dokumentumokat.

- (4) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás a 3. cikk (1) bekezdésében említett egyetértési megállapodás hatálybalépését követő első naptól számított egyéves időszakban áll rendelkezésre.
- (5) Abban az esetben, ha Ukrajna finanszírozási szükségletei az uniós makroszintű pénzügyi támogatás folyósításának időszakában jelentősen csökkennek a kezdeti előrejelzésekhez képest, a Bizottság a 7. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében csökkenti, felfüggeszti vagy megszünteti a támogatást.

2. cikk

- (1) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás nyújtásának előfeltétele, hogy Ukrajna tiszteletben tartsa a hatékony demokratikus mechanizmusokat – többek között a többpárti parlamentáris rendszert – és a jogállamiságot, valamint biztosítsa az emberi jogok tiszteletben tartását.
- (2) A Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat az uniós makroszintű pénzügyi támogatás teljes életciklusa alatt nyomon követi ezen előfeltétel teljesülését.

- (3) E cikk (1) és (2) bekezdése a 2010/427/EU tanácsi határozattal⁴ összhangban alkalmazandó.

3. cikk

- (1) A Bizottság a 7. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében megállapodik az ukrán hatóságokkal az uniós makroszintű pénzügyi támogatáshoz kapcsolódó, a strukturális reformokra és a rendezett államháztartásra összpontosító, pontosan meghatározott gazdaságpolitikai és pénzügyi feltételekről, amelyek a teljesítésükre vonatkozó időkeretet is tartalmazó egyetértési megállapodásban (a továbbiakban: az egyetértési megállapodás) rögzítendő. Az egyetértési megállapodásban meghatározott gazdaságpolitikai és pénzügyi feltételeknek összhangban kell állniuk az 1. cikk (3) bekezdésében említett megállapodásokkal és egyetértési megállapodásokkal, köztük az Ukrajna által az IMF támogatásával végrehajtott makrogazdasági kiigazítási és strukturálisreform-programokkal.
- (2) Az (1) bekezdésben említett feltételek különösen az ukrainai államháztartási gazdálkodási rendszerek hatékonyságának, átláthatóságának és elszámoltathatóságának javítását célozzák, többek között az uniós makroszintű pénzügyi támogatás felhasználása tekintetében. A szakpolitikai intézkedések kidolgozásakor megfelelő mértékben figyelembe kell venni a kölcsönös piacnyitás, a szabályokon alapuló és méltányos kereskedelem kialakítása, valamint az Unió külpolitikájával összefüggő más prioritások terén tett előrelépést is. Az említett célkitűzések megvalósítása terén elért eredményeket a Bizottság rendszeresen nyomon követi.
- (3) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás részletes pénzügyi feltételeit a Bizottság és Ukrajna között megkötendő hitelmegállapodás határozza meg.
- (4) A Bizottság rendszeres időközönként ellenőrzi a 4. cikk (3) bekezdésében említett feltételek teljesülését, ideértve azt is, hogy Ukrajna gazdaságpolitikája összhangban áll-e az uniós makroszintű pénzügyi támogatás célkitűzéseivel. Ezen ellenőrzés érdekében a Bizottság szorosan együttműködik az IMF-fel és a Világbankkal, és szükség esetén az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal.

4. cikk

- (1) A (3) bekezdésben meghatározott feltételekre figyelemmel az uniós makroszintű pénzügyi támogatást a Bizottság két egyenlő részletben, hitel formájában bocsátja rendelkezésre. Az egyes részletek folyósításának ütemezését a 3. cikkben említett egyetértési megállapodás határozza meg.
- (2) A hitel formájában nyújtott uniós makroszintű pénzügyi támogatás összegeire szükség esetén az (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁵ összhangban tartalékot kell képezni.

⁴ A Tanács 2010/427/EU határozata (2010. július 26.) az Európai Külügyi Szolgálat szervezetének és működésének a megállapításáról (HL L 201., 2010.8.3., 30. o.).

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendelete (2021. június 9.) a Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL).

- (3) A Bizottság az alábbi feltételek teljesítésétől függően dönt a részletek folyósításáról:
- a) a 2. cikkben meghatározott előfeltétel;
 - b) a nem elővigyázatossági jellegű IMF-hitelkeret végrehajtása terén elért tartósan kielégítő eredmény;
 - c) az egyetértési megállapodásban szereplő gazdaságpolitikai és pénzügyi feltételek kielégítő teljesítése.
 - d) A második részlet folyósítására elvben legkorábban három hónappal az első részlet rendelkezésre bocsátása után kerülhet sor.
- (4) Amennyiben a (3) bekezdés első albekezdésében említett feltételek nem teljesülnek, a Bizottság átmenetileg felfüggeszti vagy megszünteti az uniós makroszintű pénzügyi támogatás folyósítását. Ilyen esetekben a Bizottság tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot a felfüggesztés vagy megszüntetés okairól.
- (5) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatást az Ukrán Nemzeti Bank részére kell folyósítani. Az egyetértési megállapodásban meghatározandó rendelkezésektől függően – ideértve a fennmaradó költségvetési finanszírozási igény megerősítését is – az uniós pénzeszközök az ukrán pénzügyminisztérium mint végső kedvezményezett számára is átutalhatók.

5. cikk

- (1) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatáshoz kapcsolódó hitelfelvételi és hitelnyújtási műveleteket euróban, egyazon értéknap alkalmazásával kell végrehajtani, és az Unió ezek során nem lehet érintett a futamidők átalakításában, továbbá az Uniót nem lehet árfolyam- vagy kamatkockázatnak vagy más kereskedelmi kockázatnak kitenni.
- (2) Ha a körülmények megengedik és amennyiben Ukrajna kéri, a Bizottság megteheti az annak biztosításához szükséges lépéseket, hogy a hitelfeltételek tartalmazzanak előtörlesztési rendelkezést, és hogy ehhez a hitelfelvételi műveletek feltételei között szereplő megfelelő rendelkezés kapcsolódjon.
- (3) Ha a körülmények megengedik a hitel kamatlábának csökkentését és amennyiben Ukrajna kéri, a Bizottság dönthet úgy, hogy részben vagy egészben refinanszírozza eredeti hiteleit, vagy átalakíthatja a vonatkozó pénzügyi feltételeket. A refinanszírozási vagy átalakítási műveleteket az (1) és a (4) bekezdéssel összhangban kell végrehajtani, és azok nem eredményezhetik az érintett felvett hitelek futamidejének meghosszabbítását, illetve a refinanszírozás vagy az átalakítás napján fennálló tőketartozás összegének növekedését.
- (4) Az e határozat szerinti forrásbevonási és hitelezési műveletekhez kapcsolódóan az Unió részéről felmerülő összes költséget Ukrajna viseli.
- (5) A Bizottság tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot a (2) és (3) bekezdésben említett műveletek alakulásáról.

6. cikk

- (1) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatást az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek⁶ megfelelően kell végrehajtani.
- (2) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás végrehajtása közvetlen irányítással történik.
- (3) Az ukrán hatóságokkal kötendő hitelmegállapodás és vissza nem térítendő támogatásról szóló megállapodás rendelkezik a következőkről:
 - a) annak biztosítása, hogy Ukrajna rendszeresen ellenőrizze az uniós költségvetésből nyújtott finanszírozás megfelelő felhasználását, megtegye a megfelelő intézkedéseket a szabálytalanságok és a csalások megelőzése érdekében, és szükség esetén jogi lépéseket tegyen az e határozat alapján nyújtott, jogellenesen felhasznált pénzeszközök visszafizettetése érdekében;
 - b) az Unió pénzügyi érdekei védelmének biztosítása, különösen az uniós makroszintű pénzügyi támogatást érintő csalás, korrupció és egyéb szabálytalanságok megelőzését és az ellenük való küzdelmet célzó egyedi intézkedések előírása, összhangban a 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelettel⁷, a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel⁸, valamint a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁹, továbbá az Európai Ügyészség tekintetében megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok esetében az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel¹⁰; az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) e célból kifejezetten jogosult vizsgálatok végzésére, beleértve különösen a helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat, köztük a digitális igazságügyi műveleteket és a meghallgatásokat is; a Bizottságnak vagy képviselőinek kifejezett felhatalmazása ellenőrzések, köztük helyszíni ellenőrzések és helyszíni szemlék lefolytatására;
 - c) a Bizottság és a Számvevőszék kifejezett felhatalmazása arra, hogy az uniós makroszintű pénzügyi támogatás rendelkezésre állásának időtartama alatt és azt követően is ellenőrzéseket – többek között dokumentum-ellenőrzéseket és helyszíni ellenőrzéseket, például működési értékeléseket – hajtsanak végre;
 - d) annak biztosítása, hogy amennyiben megállapítást nyer, hogy Ukrajna az uniós makroszintű pénzügyi támogatás kezelésével kapcsolatban csalást vagy korrupciós cselekményt követ el, illetve más olyan jogellenes tevékenységet folytat, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit, az Uniónak jogában álljon a

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról és a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

⁷ A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

⁸ A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o.).

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

¹⁰ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o.).

hitel lejárat előtti visszafizettetése és/vagy a vissza nem térítendő támogatás teljes összegének visszafizettetése;

- e) annak biztosítása, hogy a pénzügyi támogatáshoz kapcsolódóan az Unió részéről felmerülő valamennyi költséget Ukrajna viselje.
- (4) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás végrehajtása előtt a Bizottság – működési értékelés révén – értékeli a támogatás szempontjából releváns ukrajnai pénzügyi szabályok, adminisztratív eljárások, valamint külső és belső ellenőrzési mechanizmusok megbízhatóságát.

7. cikk

- (1) A Bizottság munkáját egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikke alkalmazandó.

8. cikk

- (1) A Bizottság minden év június 30-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e határozat előző évi végrehajtásáról, beleértve e végrehajtás értékelését is. A jelentés:
- a) megvizsgálja az uniós makroszintű pénzügyi támogatás végrehajtása terén elért előrelépést;
- b) értékeli Ukrajna gazdasági helyzetét és kilátásait, valamint a 3. cikk (1) bekezdésében említett szakpolitikai intézkedések végrehajtása terén elért előrelépést;
- c) bemutatja az egyetértési megállapodásban meghatározott gazdaságpolitikai feltételek, Ukrajna aktuális gazdasági és költségvetési eredményei, valamint az uniós makroszintű pénzügyi támogatás részleteinek folyósítására vonatkozó bizottsági határozatok közötti összefüggést.
- (2) A Bizottság legkésőbb két évvel az 1. cikk (4) bekezdésében említett rendelkezésreállási időszak lejáta után utólagos értékelő jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben értékeli a lezárt uniós makroszintű pénzügyi támogatási műveletek eredményeit és hatékonyságát, valamint azt, hogy az milyen mértékben járult hozzá a támogatás céljainak megvalósításához.

9. cikk

Ez a határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdeményezés címe

Javaslat: Az Európai Parlament és a Tanács határozata az Ukrán Köztársaságnak nyújtandó további makroszintű pénzügyi támogatásról

1.2. A tevékenységalapú irányítás / tevékenységalapú költségvetés-tervezés¹¹ keretébe tartozó érintett szakpolitikai terület(ek)

Szakpolitikai terület: Gazdasági és pénzügyek

Tevékenység: Nemzetközi gazdasági és pénzügyek

1.3. A javaslat/kezdeményezés típusa

A javaslat/kezdeményezés **új intézkedésre** irányul

A javaslat/kezdeményezés **kísérleti projektet/előkészítő intézkedést követő új intézkedésre**¹² irányul

A javaslat/kezdeményezés **jelenlegi intézkedés meghosszabbítására** irányul

A javaslat/kezdeményezés **új intézkedésnek megfelelően módosított intézkedésre** irányul

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. A javaslat/kezdeményezés által érintett többéves bizottsági stratégiai célkitűzés(ek)

„Új lendület a foglalkoztatásnak, a növekedésnek és a beruházásoknak: a jólét elősegítése az Európai Unión kívül”

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek)

Konkrét célkitűzés

„A jólét elősegítése az Európai Unión kívül”

A tevékenységalapú irányítás/tevékenységalapú költségvetés-tervezés keretébe tartozó érintett tevékenység(ek)

A Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság (DG ECFIN) kapcsolódó tevékenységei:

a) a makroszintű pénzügyi stabilitás támogatása és a növekedésösztönző reformok előmozdítása az EU-n kívül, többek között a kulcsfontosságú partnerekkel folytatott rendszeres gazdasági párbeszéd révén és makroszintű pénzügyi támogatás nyújtásával; valamint

b) a bővítési folyamat támogatása, az uniós bővítés- és szomszédságpolitika, valamint egyéb uniós prioritások partnerországokban való végrehajtásának támogatása gazdasági elemzés, szakpolitikai értékelések elvégzése és tanácsadás révén.

¹¹ ABM (Activity Based Management): tevékenységalapú irányítás; ABB (Activity Based Budgeting): tevékenységalapú költségvetés-tervezés.

¹² A költségvetési rendelet 54. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

Tüntesse fel, milyen hatásokat gyakorolhat a javaslat/kezdemenyezés a kedvezményezettekre/célcsoportokra.

- A jelenlegi Covid19-világjárvány okozta jelentős fizetésimérleg-romlás, valamint az ország határain kialakult geopolitikai feszültségek miatt visszaesett bizalom összefüggésében hozzájárul Ukrajna külső finanszírozási igényeinek kielégítéséhez.
- Enyhíti a partner költségvetési finanszírozási igényeit.
- Az IMF-programmal összefüggésben támogatja a költségvetési konszolidációs intézkedéseket és a külső stabilizációt.
- Támogatja az általános makrogazdasági irányítás javítását, a gazdasági kormányzás és az átláthatóság megerősítését, valamint a fenntartható növekedés feltételeinek javítását célzó strukturális reformokat.

1.4.4. Teljesítménymutatók

Határozza meg az előrehaladás és az eredmények nyomon követésére szolgáló mutatókat.

Az ukrán hatóságoknak rendszeresen jelentést kell készíteniük meghatározott gazdasági teljesítménymutatókról a Bizottság szolgálatai részére, és a támogatás részleteinek folyósítása előtt átfogó jelentést kell benyújtaniuk az egyeztetett szakpolitikai feltételek teljesítéséről.

Az ukrán pénzügyi folyamatok és igazgatási eljárások 2020 júniusában elvégzett működési értékelését követően a Bizottság szolgálatai továbbra is nyomon követik az államháztartási gazdálkodást. Az Európai Unió partnereknél működő küldöttségei emellett rendszeresen beszámolnak a támogatás nyomon követése szempontjából lényeges kérdésekről. A Bizottság szolgálatai szoros kapcsolatban maradnak az IMF-fel és a Világbankkal annak érdekében, hogy építhessenek az egyes partnereknél folytatott tevékenységük kapcsán szerzett tapasztalataikra.

A javasolt jogalkotási határozat rendelkezik a makroszintű pénzügyi támogatásról szóló, a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek benyújtandó éves jelentésről, amely a művelet végrehajtásának értékelését is magában foglalja. A végrehajtási időszak leteltét követő két éven belül független utólagos értékelésre is sor kerül.

1.5. A javaslat/kezdemenyezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdemenyezés végrehajtásának részletes ütemtervével

A támogatás folyósítása a politikai előfeltételek teljesítésétől, valamint az IMF-program folyamatos sikeres végrehajtásától függ. A jelenlegi IMF-programot az igazgatótanács több korábbi intézkedés ukrán hatóságok általi végrehajtását követően, 2020. június 9-én hagyta jóvá, és azt a program első felülvizsgálatának sikeres lezárását követően 2021. november 21-én 2022. június végéig meghosszabbították. Emellett a Bizottságnak – egyetértési megállapodásban rögzített formában – egyedi szakpolitikai feltételekről is meg kell állapodnia az ukrán hatóságokkal.

A tervek szerint a támogatás folyósítása két részletben fog történni. Az első részlet folyósítására várhatóan az egyetértési megállapodás hatálybalépésekor kerül sor,

lehetőség szerint még 2022 első negyedévében. A második részlet folyósítására az egyetértési megállapodás hatálybalépésétől számított egy éven belül kerülhet sor.

- 1.5.2. *Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.*

A makroszintű pénzügyi támogatás szakpolitikai alapú eszköz, amelynek célja a rövid és középtávú külső pénzügyi igények enyhítése. Tekintettel a nemzetközi tőkepiacokhoz való hozzáférés elvesztésére, az eszköz alapvető fontosságú forrást biztosít az ország egyre növekvő fennmaradó finanszírozási hiányának kezeléséhez. A makroszintű pénzügyi támogatás kiegészíti a nemzetközi pénzügyi intézmények, a bilaterális donorok és más uniós pénzügyi intézmények által rendelkezésre bocsátott forrásokat. Ezáltal hozzájárul a nemzetközi közösség által nyújtott pénzügyi támogatás, valamint az egyéb uniós pénzügyi támogatás – többek között a költségvetési támogatási műveletek – általános hatékonyságához.

A többi nemzetközi vagy bilaterális adományozónál általában alacsonyabb, rendkívül kedvezményes feltételek mellett nyújtott hosszú távú finanszírozás biztosítása révén a makroszintű pénzügyi támogatási program várhatóan segíteni fogja a kormányt abban, hogy a költségvetését költségvetési eltérések nélkül hajtsa végre, és hozzájáruljon az adósság fenntarthatóságához.

A makroszintű pénzügyi támogatás pénzügyi hatása mellett a javasolt program megerősíti a kormányok reformok iránti elkötelezettségét és az EU-val fenntartott kapcsolatok szorosabbra fűzésére irányuló törekvését, amint azt a 2017-ben hatályba lépett társulási megállapodás is tükrözi. Ez az eredmény többek között a támogatás folyósításához kapcsolódó megfelelő feltételrendszer révén érhető el. Tágabb összefüggésben a program azt jelzi, hogy az EU készen áll a keleti szomszédságban lévő partnerek – köztük Ukrajna – támogatására a gazdasági nehézségek idején.

- 1.5.3. *Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága*

A partnereknél végrehajtott makroszintű pénzügyi támogatási műveletek utólagos értékelés tárgyát képezik. Az eddig végzett (már befejeződött makroszintű pénzügyi támogatási programokra vonatkozó) értékelésekből kiderült, hogy a makroszintű pénzügyi támogatások, ha olykor mérsékelten és közvetve is, de hozzájárulnak a partnernél a külső fenntarthatóság javításához, a makrogazdasági stabilitáshoz és a strukturális reformok megvalósításához. E támogatások a legtöbb esetben pozitív hatással voltak a partner fizetési mérlegére, és hozzájárultak a költségvetés terheinek enyhítéséhez. Emellett valamelyest hozzájárultak a gazdasági növekedéshez is.

Az Ukrajnának nyújtott makroszintű pénzügyi támogatási művelet legutóbbi értékelése a 2015 és 2018 között végrehajtott beavatkozást (MFA III) vizsgálja. Az értékelés megállapította, hogy az MFA III rendkívül fontos volt célkitűzései, pénzügyi keretösszege és szakpolitikai feltételei szempontjából. A művelet hatékonyan támogatta az ország költségvetési konszolidációját, és segítette Ukrajnának abban, hogy javítsa fizetésimérleg-helyzetét. Az MFA III feltételrendszere politikai szintű megerősítő hatást fejtett ki, fellépésre ösztönözve az ukrán hatóságokat a kulcsfontosságú reformok (nevezetesen: az államháztartási gazdálkodás; az energiaágazat; az irányítás és átláthatóság; a pénzügyi szektor) terén.

A program a magánszektorban érvényesülő bizalomerősítő hatása révén is hozzáadott értéket teremtett.

1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák

A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben a makroszintű pénzügyi támogatás keretében nyújtott hitelekre vonatkozó tartalékképzést az NDICI – Globális Európa keretébe tartozó külső tevékenységi garancia feltöltésére előirányzott teljes összeg fedezi. A makroszintű pénzügyi támogatásra előirányzott (indikatív) hitelezési kapacitás elegendő e művelet, valamint a végrehajtás alatt álló egyéb makroszintű pénzügyi támogatási műveletek fedezésére.

Egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák

Az EU Ukrajna egyik fő donorja, amely Ukrajna gazdasági, strukturális és intézményi reformjait, valamint a civil társadalmat támogatja. A makroszintű pénzügyi támogatási programokon keresztül 2015 és 2021 között Ukrajnának nyújtott uniós pénzügyi támogatás 5 milliárd EUR-t tett ki. Ez a makroszintű pénzügyi támogatási program kiegészíti az Ukrajna támogatását célzó egyéb uniós külső tevékenységeket, illetve eszközöket. A program összhangban van továbbá az új Globális Európa eszközzel (Szomszédosági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz) és a 2021–2027-es időszakra vonatkozó Előcsatlakozási Támogatási Eszközzel (IPA III).

A makroszintű pénzügyi támogatás egyéb uniós eszközökhöz viszonyított legfontosabb hozzáadott értéke a stabil makrogazdasági keret megteremtéséhez való hozzájárulás; ez többek között a fizetési mérleg és a költségvetési helyzet fenntarthatóságának, valamint a strukturális reformok továbbvitelét szolgáló megfelelő keret létrehozásának előmozdítása révén valósul meg. A makroszintű pénzügyi támogatás nem jelent rendszeres pénzügyi támogatást, és azt meg kell szüntetni, amint a partner külső pénzügyi helyzete újra fenntartható pályára került.

A makroszintű pénzügyi támogatás emellett kiegészíti a nemzetközi közösség kilátásba helyezett beavatkozásait, mindenekelőtt az IMF és a Világbank által támogatott kiigazítási és reformprogramokat.

1.5.5. A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is

A kölcsönök felhasználásával ez a makroszintű pénzügyi támogatási művelet a tőkeáttételi hatás révén növeli az uniós költségvetés hatékonyságát, és biztosítja a legjobb költséghatékonysági lehetőséget.

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az uniós költségvetés garanciája mellett az Európai Unió és az Euratom nevében tőkét vegyen fel a tőkepiacokról. A cél az, hogy az EU/Euratom piacon elérhető legjobb (a Fitch, a Moody's és a DBRS által AAA-minősítésű, az S&P által AA-minősítésű, mind stabil kilátásokkal rendelkező) hitelstátuszának köszönhetően a piacról forrásokat lehessen nyerni, majd azokat a támogatható hitelfelvevőknek az európai pénzügyi stabilizációs mechanizmus, a fizetési mérleg, a makroszintű pénzügyi támogatás és az Euratom-projektek keretében történő hitelnyújtással összefüggésben továbbhitelezzék. A hitelfelvétel és hitelnyújtás back-to-back műveletként történik, ami biztosítja, hogy az uniós költségvetést nem terheli kamat- vagy árfolyamkockázat. A hitelfelvételi és

hitelnyújtási tevékenységek tekintetében a rendelkezésre álló legjobb kamatlábak elérésére vonatkozó célkitűzést sikerült elérni, mivel ezek az arányok összhangban állnak a társintézményekkel (EBB, európai pénzügyi stabilizációs mechanizmus és európai stabilitási mechanizmus).

1.6. A javaslat/kezdeményezés időtartama és pénzügyi hatása

X határozott időtartam

- egy 2022-ben kezdődő 12 hónapos időszakban hatályos
- pénzügyi hatás: 2022-től 2023-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és 2022-től 2023-ig a kifizetési előirányzatok esetében

1.7. Tervezett irányítási módszer(ek)¹³

X Bizottság általi közvetlen irányítás

- **X** a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét

- végrehajtó ügynökségen keresztül

Megosztott irányítás a tagállamokkal

Közvetett irányítás a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

- harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek
- nemzetközi szervezetek és ügynökségeik (nevezze meg)
- az EBB és az Európai Beruházási Alap
- a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek
- közjogi szervek
- magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkeznek
- valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkező szervek
- az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.
- *Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.*

Megjegyzések

--

¹³ Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a BudgWeb oldalon:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek

Az e határozat alapján finanszírozandó fellépéseket a Bizottság a központ közvetlen irányítása mellett, az uniós küldöttségek támogatásával hajtja végre.

E támogatás makrogazdasági jellegű és összeegyeztethető az IMF által támogatott programmal. A Bizottság szolgálatai egyrészt az IMF-program, másrészt az ukrán hatóságokkal megkötendő egyetértési megállapodásban foglalt konkrét reformintézkedések folyamatos sikeres végrehajtása alapján, a részletek számával összhangban álló gyakorisággal követik nyomon a fellépést (lásd még az 1.4.4. pontot).

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

Az e határozat alapján finanszírozandó fellépéseket a Bizottság a központ közvetlen irányítása mellett, az uniós küldöttségek támogatásával hajtja végre.

A makroszintű pénzügyi támogatás keretében folyósított kifizetések a sikeres felülvizsgálatoktól függenek, és az egyes műveletekhez kapcsolódó feltételek teljesítéséhez kapcsolódnak. A feltételek végrehajtását a Bizottság szigorúan nyomon követi, szoros együttműködésben az uniós küldöttségekkel.

2.2.2. A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk

Felismert kockázatok

A javasolt makroszintű pénzügyi támogatási műveletekhez támogatáskezelési, szakpolitikai és politikai kockázatok kapcsolódnak.

Fennáll annak a kockázata, hogy a makroszintű pénzügyi támogatást csalárd módon használják fel. Mivel a makroszintű pénzügyi támogatás nem konkrét kiadásokra irányul (ellentétben például a projektfinanszírozással), ez a kockázat olyan tényezőkhez kapcsolódik, mint az Ukrán Nemzeti Bank és a Pénzügyminisztérium irányítási rendszereinek általános minősége, az igazgatási eljárások, az ellenőrzési és felügyeleti funkciók, az informatikai rendszerek biztonsága, valamint a belső és külső pénzügyi ellenőrzési képességek megfelelősége.

A második kockázat annak lehetőségéből fakad, hogy Ukrajna nem tud eleget tenni a javasolt makroszintű pénzügyi támogatás keretében folyósított hitelek alapján az EU felé fennálló pénzügyi kötelezettségeinek (nemteljesítési kockázat vagy hitelkockázat), amit például a partner fizetésimérleg-helyzetének és költségvetési helyzetének további jelentős romlása okozhat.

A műveletet érintő további kulcsfontosságú kockázat az Ukrajna és Oroszország közötti feszültségek kiéleződéséből ered, mivel a kialakult helyzet tovább ronthatja Ukrajna makrogazdasági stabilitását, és hatással lehet az IMF-program végrehajtásának alakulására, valamint a javasolt makroszintű pénzügyi támogatás folyósítására és/vagy visszafizetésére.

Belső ellenőrzési rendszerek

A makroszintű pénzügyi támogatás a Bizottság – beleértve az Európai Csalás Elleni Hivatalt (OLAF) – és az Európai Számvevőszék felelősségi körébe tartozó vizsgálati, ellenőrzési és pénzügyi ellenőrzési eljárások hatálya alá tartozik, mint arról a költségvetési rendelet 129. cikke is rendelkezik.

Előzetes: A kedvezményezett országok irányítási és ellenőrzési rendszereinek Bizottság általi értékelése. Az egyes kedvezményezett országok esetében a Bizottság szükség esetén elvégzi a pénzügyi folyamatok és az ellenőrzési környezet előzetes működési értékelését, melyhez a tanácsadók technikai támogatást is nyújtanak. A hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra vonatkozó észszerű megbízhatósági szint biztosítása érdekében sor kerül a számviteli eljárások, a feladatok szétválasztása, valamint a központi bank és a pénzügyminisztérium belső/külső ellenőrzésének elemzésére. Amennyiben hiányosságokat tárnak fel, azokat olyan feltételekké alakítják át, amelyeket a támogatás folyósítása előtt végre kell hajtani. Emellett szükség esetén a kifizetésekre vonatkozóan külön (például elkülönített számlákra vonatkozó) intézkedések bevezetésére kerül sor.

A végrehajtás során: A Bizottság ellenőrzi a partner időszakos nyilatkozatait. A kifizetés (1) a Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság személyzetének ellenőrzése alá tartozik, amely ellenőrzés – az uniós küldöttségekkel és a külső érdekelt felekkel, például az IMF-fel szoros együttműködésben – az egyeztetett feltételek végrehajtására vonatkozik, valamint (2) a Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóságon alkalmazott pénzügyi folyamatok (2. modell) által előírt szokásos ellenőrzési eljárás alá tartozik, beleértve a támogatás folyósításához kapcsolódó feltételek teljesítésének pénzügyi egység általi ellenőrzését. A makroszintű pénzügyi támogatási műveletekhez kapcsolódó kifizetések esetében a főigazgatóság utólagos ellenőrzést végző csoportjának tisztviselői további független utólagos (dokumentum- és/vagy helyszíni) ellenőrzéseket végezhetnek. Az ilyen ellenőrzéseket a közvetve megbízott, engedélyezésre jogosult, felelős tisztviselő kérésére is el lehet végezni. Szükség esetén megszakításokra és a kifizetések felfüggesztésére, a (Bizottság által végrehajtott) pénzügyi korrekciókra és beszédésekre kerülhet sor (eddig nem volt ezekre példa). Ezek az intézkedések a partnerekkel kötött finanszírozási megállapodásokban kifejezetten szerepelnek.

- 2.2.3. *A kontroll költséghatékonyágának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

Az érvényes ellenőrzési rendszerek – mint például az előzetes működési értékelések vagy az utólagos értékelések – 0 %-os tényleges hibaarányt biztosítottak a makroszintű pénzügyi támogatás kifizetéseikhez. Nincsenek a csalásnak, korrupciónak vagy illegális tevékenységeknek ismert esetei. A makroszintű pénzügyi támogatási műveletek beavatkozási logikája egyértelmű, amely lehetővé teszi a Bizottság számára hatásuk értékelését. Az ellenőrzések lehetővé teszik a megbízhatóság megerősítését és a szakpolitikai célkitűzések és prioritások megvalósítását.

2.3. **A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések**

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

A csalárd felhasználás kockázatának csökkentését számos intézkedés szolgálta és szolgálja a jövőben:

A hitelmegállapodás először is tartalmazni fog az ellenőrzésre, a csalás megelőzésére, a pénzügyi ellenőrzésre és csalás vagy korrupció esetén a források

visszafizetetésére vonatkozó rendelkezéseket. A tervek szerint a támogatás hatékonyságának, átláthatóságának és elszámoltathatóságának növelése érdekében számos konkrét szakpolitikai feltétel kapcsolódik majd a támogatáshoz, ideértve az államháztartási gazdálkodás területét is. A támogatást az Unió az Ukrán Központi Banknál erre a célra létrehozott számlára folyósítja.

Ezen túlmenően a költségvetési rendelet előírásai szerint a Bizottság szolgálatai elvégezték az ukrainai pénzügyi folyamatok és igazgatási eljárások működési értékelését, hogy megbizonyosodjanak arról, hogy a programhoz kapcsolódó segítségnyújtás – ezen belül a makroszintű pénzügyi támogatás – igazgatására szolgáló eljárások megfelelő garanciákat biztosítanak. A 2020 júniusában végzett értékelés olyan területekre terjed ki mint a költségvetés kidolgozása és végrehajtása, az államháztartási belső ellenőrzés, a belső és külső ellenőrzés, a közbeszerzés, a készpénz és az államadósság kezelése, valamint a központi bank függetlensége. Az EU megfelelő küldöttsége szoros figyelemmel fogja kísérni az e területen bekövetkező fejleményeket. A Bizottság emellett költségvetési támogatás nyújtásával is segíti az ukrán hatóságokat államháztartási gazdálkodási rendszereik javításában, és ezen erőfeszítéseket más donorok is határozottan támogatják.

Végezetül a támogatás a Bizottság – beleértve az Európai Csalás Elleni Hivatalt (OLAF) – és az Európai Számvevőszék felelősségi körébe tartozó vizsgálati, ellenőrzési és pénzügyi ellenőrzési eljárások hatálya alá tartozik, a költségvetési rendelet 129. cikkében előírtaknak megfelelően.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai

- Jelenlegi költségvetési sorok

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	diff./nem diff ¹⁴ .	EFTA-országoktól ¹⁵	tagjelölt országoktól ¹⁶	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
	14.02.01.70.06 [makroszintű pénzügyi támogatás keretében folyósított hitelek – külső tevékenységi garancia]	Diff.	NEM	NEM	NEM	NEM

- Létrehozandó új költségvetési sorok – Tárgyaltalan

¹⁴ Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

¹⁵ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

¹⁶ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után operatív előirányzatok felhasználását
- **A javaslat/kezdeményezés az alábbi operatív előirányzatok felhasználását vonja maga után:**

millió EUR (három tizedesjegyre)

A többéves pénzügyi keret fejezete	6	6. fejezet – „Szomszédság és a világ”
---	---	--

Főigazgatóság: Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság (ECFIN)			2022. év	2023. év	2024. év	2025. év	ÖSSZESEN
• Operatív előirányzatok							
Költségvetési sor ¹⁷ 14.02.01.70.06 [makroszintű pénzügyi támogatás keretében folyósított hitelek – külső tevékenységi garancia]	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)	108,0 ¹⁸				108,0
	Kifizetési előirányzatok	(2a)				108,0	108,0
Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok ¹⁹							
Költségvetési sor 14.20.03.01 [makroszintű pénzügyi támogatás keretében folyósított vissza nem térítendő támogatások]		(3)				0,15	0,15
Az ECFIN Főigazgatósághoz tartozó	Kötelezettségvállalási	=(1a)+(1b)+(3)	108,0				

¹⁷ A hivatalos költségvetési nomenklatúra szerint.

¹⁸ A közös tartalékalapba befizetendő, makroszintű pénzügyi támogatás keretében folyósított hitelekre képzett tartalék összege (9 %).

¹⁹ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

előirányzatok ÖSSZESEN	előirányzatok						
	Kifizetési előirányzatok	= $(2a)+(2b)$ +(3)				108,0	
• Operatív előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(4)	108,0			0,15	108,15
	Kifizetési előirányzatok	(5)				108,15	108,15
• Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok ÖSSZESEN		(6)					
A többéves pénzügyi keret 6. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	= $(4)+(6)$	108,0			0,15	108,15
	Kifizetési előirányzatok	= $(5)+(6)$				108,15	108,15

Ha a javaslat/kezdeményezés egynél több operatív fejezetet is érint, ismételje meg a fenti szakaszt: (millió EUR (három tizedesjegyig))

A többéves pénzügyi keret fejezete	7	7. fejezet – „Európai Közigazgatás”
---	---	--

Ezt a részt az igazgatási jellegű költségvetési adatok táblázatában kell kitölteni, melyet először a [pénzügyi kimutatás mellékletébe](#) (a belső szabályzat V. melléklete) kell bevezetni; a mellékletet a szolgálatközi konzultációhoz fel kell tölteni a DECIDE rendszerbe.

Főigazgatóság: Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság (ECFIN)			2022. év	2023. év	2024. év	2025. év	év	ÖSSZESEN
Humánerőforrás			0,283	0,141	-	0,024		0,448
Egyéb igazgatási kiadások			-	0,020	-	-		0,020
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Előirányzatok		0,283	0,161	-	0,024		0,468
	(Összes kötelezettség vállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)		0,283	0,161	-	0,024		0,468
			2022. év	2023. év	2024. év	2025. év	év	ÖSSZESEN
A többéves pénzügyi keret 1–7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=(4)+(6)	108,283	0,161	-	0,174		108,618

(Referenciaösszeg)	Kifizetési előirányzatok	= (5)+(6)	0,283	0,161	-	108,174	108,618
--------------------	--------------------------	-----------	-------	-------	---	---------	----------------

3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet

Kötelezettségvállalási előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyre)

Tüntesse fel a célkitűzéseket és a kimeneteket ↓	2021. év		2022. év		2023. év		2024. év		2025. év		ÖSSZESEN		
	Típus ²⁰	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Összesített szám	Összköltség
1. KONKRÉT CÉLKITŰZÉS²¹													
- 1. kimenet	Vissza nem térítendő támogatás folyósítása												
- 2. kimenet	A külső tevékenységi garancia tartalékfeltöltése			2	108,0							2	108,0
- 3. kimenet	Utólagos értékelés									1	0,15	1	0,15
1. konkrét célkitűzés részösszege		-	-	2	108,0			-	-	1	0,15	2	108,15
ÖSSZKÖLTSÉG		-	-	2	108,0			-	-	1	0,15	2	108,15

²⁰ A kimenetek a nyújtandó termékek és szolgáltatások (pl. finanszírozott diákcserek száma, épített utak hossza kilométerben stb.).

²¹ Az 1.4.2. pontban leírtak szerint. „Konkrét célkitűzés(ek)…”

3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

– X A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyre)

	2022. év	2023. év	2024. év	2025. év		ÖSSZESEN
--	-------------	-------------	-------------	-------------	--	----------

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE						
Humán erőforrás	0,283	0,141	-	0,024		0,448
Egyéb igazgatási kiadások	-	0,020	-	-		0,020
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege	0,283	0,161	-	0,024		0,468

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE²² bele nem tartozó előirányzatok						
Humán erőforrás						
Egyéb igazgatási jellegű kiadások						
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatok részösszege						

ÖSSZESEN	0,283	0,161	-	0,024		0,468
-----------------	-------	-------	---	-------	--	--------------

A humán erőforrással és más igazgatási jellegű kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni.

²²

Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

3.2.3.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek

– X A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

	2022. év	2023. év	2024. év	2025. év	ÖSSZE SEN
	• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)				
20 01 02 01 (a központban és a bizottsági képviselőken)	1,8	0,9	-	0,15	2,85
20 01 02 03 (a küldöttségeknél)					
01 01 01 01 (közvetett kutatás)					
01 01 01 11 (közvetlen kutatás)					
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)					
	• Külső munkatársak teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve²³				
20 02 01 (AC, END, INT a teljes keretből)					
20 02 03 (AC, AL, END, INT és JPD a küldöttségeknél)					
XX 01 xx yy zz ²⁴	- a központban				
	- a küldöttségeknél				
01 01 01 02 (AC, END, INT – közvetett kutatás)					
01 01 01 12 (AC, END, INT – közvetlen kutatás)					
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)					
ÖSSZESEN	1,8	0,9	-	0,15	2,85

XX az érintett szakpolitikai terület vagy költségvetési cím.

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	<p>A D. Igazgatóság igazgatója: A művelet felügyelete és irányítása; kapcsolattartás a Tanáccsal és a Parlamenttel a határozat elfogadása és az egyetértési megállapodás jóváhagyása kapcsán; tárgyalások folytatása az ukrán hatóságokkal az egyetértési megállapodásról, jelentések áttekintése; kiküldetések vezetése és a feltételeknek való megfelelés terén elért eredmények értékelése.</p> <p>A D. Igazgatóság illetékes egységvezetője/egységvezető-helyettese: Az igazgató segítése az alábbiak tekintetében: a művelet irányítása, kapcsolattartás a Tanáccsal és a Parlamenttel a határozat elfogadása és az egyetértési megállapodás jóváhagyása kapcsán, tárgyalások az ukrán hatóságokkal az egyetértési megállapodásról és a hitelmegállapodásról (a Költségvetési Főigazgatósággal együttműködésben), jelentések áttekintése és a feltételeknek való megfelelés terén elért eredmények értékelése.</p> <p>Referens közgazdászok, Makroszintű Pénzügyi Támogatás szektor (D. Igazgatóság): A határozat és az egyetértési megállapodás kidolgozása, kapcsolattartás a hatóságokkal és nemzetközi pénzügyi szervezetekkel, ellenőrző kiküldetések vezetése, bizottsági</p>
--	--

²³ AC = szerződéses alkalmazott; AL = helyi alkalmazott; END = kirendelt nemzeti szakértő; INT = kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD = küldöttségi pályakezdő szakértő.

²⁴ Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

	<p>szolgálati jelentések készítése és a támogatás irányításával kapcsolatos bizottsági munkafolyamatok elvégzése, kapcsolattartás külső szakértőkkel a működési értékeléssel és az utólagos értékeléssel összefüggésben.</p> <p>Költségvetési Főigazgatóság (E1., E3. csoportok az igazgató felügyelete alatt): A hitelmegállapodás kidolgozása és annak megtárgyalása az ukrán hatóságokkal, valamint az illetékes bizottsági szolgálatok jóváhagyásának megszerzése és a felek általi aláírásának biztosítása. A hitelmegállapodás hatálybalépésének nyomon követése. A hitelfelvételi műveletekkel kapcsolatos bizottsági határozatok kidolgozása, forráslelővételek benyújtásának nyomon követése, bankok kiválasztása, a finanszírozási műveletek előkészítése és végrehajtása, valamint a forrásoknak Ukrajna részére történő folyósítása. A hiteltörlesztés nyomon követésével kapcsolatos back office tevékenységek ellátása. Az említett tevékenységekkel kapcsolatos jelentések elkészítése.</p>
Külső munkatársak	-

3.2.4. *A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség*

A javaslat/kezdeményezés

- **X teljes mértékben finanszírozható a többéves pénzügyi keret érintett fejezetén belüli átcsoportosítás révén.**

3.2.5. *Harmadik felek részvétele a finanszírozásban*

A javaslat/kezdeményezés

- **X nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.**

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

- **X A javaslatnak/kezdeményezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.**